

Д-р екон. наук Зінченко О. А., Барабанюк І. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЛЬ SCRUM-ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОАКТИВНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

В сучасних умовах ведення бізнесу поширилась концепція проактивного управління, що заснованого на передбаченні можливих проблем, виявлення можливостей та прийняття відповідних заходів щодо їх запобігання та мінімізації негативного впливу замість звичайної адаптації та реагування після того, як вони вже виникли. Сутність проактивного управління полягає у випередженні потенційних проблем, мінімізації ризиків та максимізації можливостей.

Проактивне управління передбачає ретельне стратегічне планування, що охоплює не лише поточні завдання та цілі, а й майбутні перспективи та можливі ризики. Ключовим аспектом проактивного управління є аналіз поточних тенденцій, виявлення потенційних проблем та прогнозування майбутніх сценаріїв. Це дозволяє управлінцям приймати належні рішення на основі передбачуваних обставин. Проактивне управління передбачає вжиття заходів для запобігання можливим проблемам, включаючи виявлення потенційних загроз та вирішення їх до того, як вони стануть критичними [1].

Проактивне управління вимагає постійного вдосконалення процесів та методів роботи. Зміни в умовах ринку та технологічний прогрес вимагають постійного адаптування та удосконалення. Цей підхід вимагає підтримки та заохочення ініціатив з боку управлінців. Важливо створювати умови, що сприяють виявленню та розвитку нових ідей та підходів до роботи.

Ефективне проактивне управління потребує лідерських якостей та відповідальності з боку керівництва. Керівники повинні бути прикладом для своєї команди та бути готовими приймати важкі рішення.

Проактивна стратегія засновані на agile-принципах, які передбачають циклічність та замкнутість бізнес-процесів, автономність прийняття рішень на основі індикативного підходу до оцінки оточення, самоорганізацію, об'єктивність, повноту та верифікацію інформації про стан середовища. Особливо слід виділити децентралізацію в прийнятті рішень. Хоча більшість стратегічних процесів все

ще відбуваються насамперед на рівні керівництва організації, більшість виконання цих рішень відбувається «на місцях» [2].

В цих умовах набуває значення робота в невеликих проєктних групах, які активно можуть переорієнтовуватись в умовах невизначеності та ефективно включатися у розв'язання проблемних ситуацій. Комунікація є важливим елементом проактивного управління. Вона допомагає вчасно виявляти проблеми, передавати інформацію та координувати дії команди.

Такі тенденції активізують впровадження SCRUM-технологій в практику сучасного менеджменту. Ці технології дозволяють ефективно керувати розробкою проєктів, в основі якого лежить ітеративний підхід [3].

SCRUM є методологією керування проєктами, яка зазвичай використовується в розробці програмного забезпечення, але може бути застосована і в інших сферах. Роль SCRUM-технологій в проактивному менеджменті може бути важливою в наступних аспектах:

Ітераційний підхід: SCRUM сприяє ітераційному та інкрементному розробці продукту або проєкту. Це дозволяє командам швидше реагувати на зміни та вносити вдосконалення у процес розробки.

Прозорість: SCRUM визначає чіткі ролі, завдання та часові рамки, що сприяє прозорості в роботі команди. Кожен учасник проєкту знає, хто відповідає за що, і які очікування щодо результатів.

Адаптивність: SCRUM підтримує гнучкий підхід до управління проєктом. Команди можуть швидко адаптуватися до змін у вимогах чи умовах, змінюючи пріоритети та плануючи наступні ітерації.

Колаборація: SCRUM стимулює активну співпрацю між учасниками проєкту. Регулярні зустрічі, спринт-планування та відстеження прогресу допомагають забезпечити ефективну комунікацію та взаємодію.

Емпіричний підхід: SCRUM базується на ідеї емпіричного контролю, коли рішення приймаються на основі даних та спостережень, а не на передбаченнях. Це дозволяє уникати непередбачених проблем та швидше реагувати на зміни.

Контроль та оцінка ризиків: SCRUM надає можливість регулярно оцінювати прогрес та ідентифікувати ризики, що дозволяє управляти ними та вносити корективи ще до того, як вони стануть критичними.

Усі ці аспекти допомагають забезпечити проактивне керування проєктами, дозволяючи команді швидко реагувати на зміни, працювати ефективно та досягати поставлених цілей. Отже, SCRUM-технології можуть ефективно підтримувати проактивне управління, забезпечуючи командам можливість вчасно виявляти, аналізувати та вирішувати проблеми та можливості.

Список використаних джерел:

1. Zinchenko O., Privarnikova I., Samoilenko A. Adaptive strategic management in a digital business environment. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2022. Vol. 8. Number 3. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». P. 78-85. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-3-78-85>.
2. Зінченко О.А. Адаптивні стратегії підприємств у цифровому середовищі. *Проблеми економіки*. 2021. № 3. С. 110-116. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-110-116>.
3. Гуменюк Я.В., Якимова Н.С. Методика SCRUM як інструмент ефективного управління в проєктному менеджменті. *Вісник наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. Т. 1. № 12. С. 196-200. <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/8448>.

Д-р екон. наук Зінченко О. А., Юр'єв М. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Менеджмент високих технологій (High-Tech Management) – це галузь управління, яка спеціалізується на управлінні організаціями, що працюють у секторі високих технологій. Суть менеджменту високих технологій полягає у використанні управлінських стратегій та підходів, які враховують особливості цього сектору, такі як швидкі темпи змін, високий рівень інновацій, технічна складність та велика конкуренція.

Основні аспекти менеджменту високих технологій включають:

1. Інновації та дослідження і розробки (R&D): управління інноваціями та R&D є ключовим елементом для успіху у секторі високих технологій. Компанії повинні постійно інвестувати у нові технології та розвивати нові продукти і послуги.

2. Стратегічне управління: в умовах швидкої зміни технологій і конкурентного середовища стратегічне управління має велике значення. Керівники повинні